

Krisstöd till förskola och skola när barn och unga drabbats av suicid

Anna Norlén
Verksamhetschef, rektor
leg. psykolog, leg. psykoterapeut
Ericastiftelsen
doktorand Karlstad universitet

Jessica Pehrson
Socionom
Ericastiftelsen

Barnrättsdagarna 2022 05 24

Ericastiftelsen

Högskoleutbildning

Psykioterapeutprogram (3 år),
kurser och uppdragsutbildningar

Behandling, psykoterapi och stödinsatser
för barn och unga (0 – 24 år)

Forskning och metodutveckling

ca 27 medarbetare

psykologer, psykiatrer, socionomer,
specialpedagoger, administratörer

Grundad 1934

www.ericastiftelsen.se

Hur vanligt är det med självmord?

Minskning totalt sett under 1990-talet

- Minskning bland män 45-64 år
- Minskning bland äldre (65 år+)
- Ökning bland unga 15-24 år, 1% per år
- Ökning bland kvinnor 25-44 år

Siffror gällande 2019

- 1 588 människor avled i suicid
- 68% män
- 162 i åldern 15-24 år (54 kvinnor)
- 6 i åldern 0-14 år (1 flicka)

5 ggr så många som i trafiken (324)

Barn, unga och suicid

Ungefär 500 barn och unga förlorar
en närstående till följd av självmord
varje år

Ungefär 22 barn avlider till följd av
självmord varje år

Självmord drabbar många och länge

Illustration Kajsa Åhlander Persson

Barn, unga och suicid

Kortare
”självmondsprocess”

Oftare impulsiva handlingar
(som kan vara dödliga)

Oftare tydlig avsikt/försök,
men ej så farlig handling

Farliga/dödliga handlingar
ökar risken

Yngre barn och självmord

Ofta samband med
omsorgssvikt

Vanligt att det hänger samman
med beteendeförändringar som
tex:

- rymning
- farliga handlingar, t ex
springa ut i trafiken,
- skolvägran
- våldsamma lekar och
aktiviteter
- olycksfall

Illustration Kajsa Åhlander Persson

Bakgrund till verksamheten

- Många förfrågningar om stöd till barn och unga i samband med självmord
- Utifrån behovet sökte och fick vi verksamhetsstöd från Folkhälsomyndigheten

Kartläggning av aktuellt läge genom intervjuer och kunskapsöversikt visade att stödet främst bygger på enskildas och ideellas engagemang, tex SPES, Randiga huset, trossamfund, projekt, BRIS & Mind (Riksrevisionen, 2021)

- Sorg och förlust är inte psykiatri
- Stort behov av åldersanpassade insatser och information till barn och unga – preventivt och efter genomförda självmord.
- Viktigt med bra insatser snabbt – ökad smittorisk under första året

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Vi erbjuder i nuläget:

- Nationellt, kvalificerat krisstöd till personal i skolor och förskolor efter ett självmord som drabbat barn och unga. Telefon, digitalt eller besök.
- Stöd gällande: Information, kartläggning och uppfångande, krissamtal, uppföljning (krisplan, rutiner, utbildning, företagshälsovård, prevention)
- Kontakt och mer information på vår hemsida:
<https://ericastiftelsen.se/krisstod-suicid/>

Insatser hittills

Start hösten 2021

- Knappt 20 ärenden
- Västra Götaland, Skåne, Norrbotten, Stockholms län
- Suicid hos föräldrar, personal, barn och unga 11-24 år
- Stöd till elevhälsa, skolledning, pedagoger i grupp och enskilt i samverkan med skolledning, samverkan med socialtjänst och kommun
- Utformning av **information** till barn och unga samt föräldrar

Illustration Kajsa Åhlander Persson

Exempel på fler insatser

- Utformning av information till barn och vårdnadshavare
- Vägledning av vårdnadshavare till vidare stöd
- Planering av minnesstund och minnesplats
- Deltagande i informationsträff med skolans personal tillsammans med socialtjänsten
- Stöd till mentor i berörd klass
- Stöd vid akuta krissamtal med personal tillsammans med skolläda
- Planering av krisplan och suicidpreventiva rutiner
- Utbildningsdag om barn och psykisk ohälsa

Illustration Kajsa Åhlander Persson

Utvecklingsbehov

- Samtalsmetodik – hur prata med barn och unga om självmord och andra sensitiva teman
- Insatser för yngre barn (upp till 10-årsåldern)
- Åldersanpassad information
- Insatser för uppföljning och prevention
- **Barn och unga** efterlyser samtalsstöd och långsiktiga insatser

Stöd till personal efter suicid

- Psykologiskt perspektiv – olika känslor och individuella reaktioner behöver fångas upp
Gruppstöd och individuella samtal
- Retrospektiv genomgång – lärdomar
 - *Vad gjorde jag?*
 - *Vad önskar jag att jag hade gjort?*
 - *Rimliga förväntningar?*
- Företagshälsovård
- Resurspersoner på plats vid behov

Fortsatt planering

- Vetenskaplig artikel baserad på intervjuer under kartläggningen
- Informationsmaterial till stöd för pedagoger, ledning, elevhälsa och föräldrar
- Utveckla preventiva insatser
- Utveckla uppföljning av insatsernas värde

Frågor?
Synpunkter?
Förslag?

Tack!

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning